



KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Dve milijardi in pol

Med najvažnejše gospodarsko-politične naloge spada zbiranje narodnega premoženja. Te naloge se vsak gospodarsko napreden narod zaveda in jo skuša tudi čim bolj opraviti. Med klasične dežele te gospodarsko-politične narodne zavednosti pa spada vsekakor na prvo mesto Francija, kjer je narod zbral v svojih denarnih zavodih celih

80 milijard zlatih frankov in tako nedvomno dokazal svojo visoko gospodarsko-politično zrelost.

Ta denar in ta lastnost varčevanja je kri narodove življenjske sile, zato tudi tako zbran denar francoska država varuje in shranjuje ter ga smatra za nedotakljivega. Naj nastopi še taka ali taka kriza, se oblast tega imetja ne bo dotaknila. Največ, kar se v Franciji pri morebitni konverziji dolgov lahko zgodi, je — znižanje obresti. Pod nobenim pogojem in v nobenem primeru pa ne posega oblast vmes tako, da bi se znižal kapital. To spoštovanje in priznavanje narodovega premoženja s strani oblasti ustvarja in ohranja v narodu zaupanje in vero v

rentabilnost varčevanja.

Pomisliti je namreč treba, da je vsako varčevanje, zlasti v krogih tako zvanega srednjega stanu — v nekem oziru — pritrgovanje. Pritrguje pa si človek samo v primeru, ko ve, da bi imel sam — ali njegovi potomci od tega kako korist. Le malokdo zasluži toliko, da bi tega brez posebnega truda ne mogel sproti porabiti. Ako tega vzlic možnosti ne stori, mora imeti za to razloge, ki morajo biti tehtnejši od mikavnih udobnosti, ki bi si jih lahko privoščil s trošenjem svojega zaslužka, imetja ali premoženja.

Tak važen — najvažnejši razlog pa je — zagotovitev bodočnosti. Ta si hoče s prihranki omiliti in olajšati življenjske pogoje za bodočnost, se hoče gospodarsko dvigniti. Drugi se želi oskrbeti za primer onemoglosti ali boleznin in oslabelosti, tretji želi zopet s prihranki zagotoviti svojemu pokolenju znosnejše življenje kakor ga je imel sam. Vsak izmed teh pa računata s prihranki kot s svojo nedotakljivo lastjo. Kakor hitro je ta vera omajana, odpade temeljna pobuda varčevanja.

Naše zbiranje

Tudi mi Slovenci smo se hkratu s prebujenjem narodne zavesti zavedli svoje gospodarsko-politične naloge. Ker pa smo živeli v tuji, nam neprijazno usmerjeni državi, ki ji nismo zaupali je bilo pri nas zbiranje narodnega premoženja drugačno kakor v Franciji. Nismo ga nalagali v državne denarne zavode in v razne vrednostne papirje, ampak v hranilnice in posejilnice, ki jih je ustanovil, vodil in nadziral narod sam. Te, na združnem načelu sloneče hranilnice, so bile zrele in merile narodno gospodarske zavednosti in moči. Narod jim je

neomajno zaupal, ker se je zavedal, da so to — kri njegove krvi.

Prav radi tega se je tudi slovenski političen človek vedno in povsod zavedal odgovornosti do teh ustanov. Vsi smo čutili, da naše hranilnice, da naši domači združni denarni zavodi ne smejo nikdar in pod nobenim pogojem postati predmet politično-strankarskih borb ali špekulacij. Pred vrati teh narodno-gospodarskih svetišč je vselej onemela strankarska strast.

Val svetovne gospodarske krize je potlej

zajel tudi nas. V zmotnem mnenju, da je to le prehodni gospodarski pojav smo s kratkim moratorijem skušali pridobiti časa za resno ozdravljenje. Kakor hitro se je pokazalo, da kriza ni trenutna, bi bilo treba misliti na uspešno

državno intervencijo

za likvidnost naših denarnih zavodov. S tem bi bilo ohranjeno ravnotežje v zaupanju. Prišlo bi v narod pomirjenje, eden glavnih pogojev za normalen gospodarski razvoj.

Naš skupni cilj

Danes opletajo ljudje križem z gesli, da človek večkrat skoraj sam ne bi vedel, kam spada in kje je resnica. Ta pojav ni morda samo naš, krajevno slovenski ali jugoslovanski, ampak je svetoven. Izvora mu je treba iskati v odmiranju sistema, ki je doslej vladal v človeški družbi. Na njegovo mesto stopa drugi, novi, ki ga pa svet šele išče. Vsaka smrt je trpljenje, vsako rojstvo je bolečina. Zato je tudi razumljivo, da stari svet v bolestin trzavici umira in da v bolečinah nastaja novi. Iskanje tega novega je tista borba, ki se izraža tu v širokih revolucijah, tam v manjših uporih, drugje v državljanskih vojnah, a pri zmernejših pojavih v strastni notranje politični borbi, ki se marsikje ne razlikuje mnogo od revolucije.

Če pogledamo nekoliko nazaj v zgodovino, srečujemo docela sorodne pojave vselej, kadar je stara doba umirala in nastajala nova. Opozorimo naj samo na nekatere, ki so čitateljem znane, kakor nastop krščanstva, reformacija, kmetski panti, nastop liberalizma (francoska revolucija) in podobno. V vsaki teh dob opazimo iste značilne pojave kakor danes. Mednje bi šteli: kričeče krivice v razdelitvi premoženja (neizmerno bogastvo na eni, neskončna revščina na drugi strani), upadanje avtoritete, propadanje in zametavanje moralnih vrednot, nejasnost in negotovost v gospodarstvu itd.

To so negativni pojavi; imamo pa v vsaki taki dobi tudi pozitivne. Mednje štejemo: poglobitev notranjega življenja, požrtvovalnost in brezkompromisno vdanost ideji pri resničnih glasnikih novega duha. Treba je samo pogledati Kristusove učence in prve kristjane, s kakšno ognjevitostjo so se oklenili novih nauk in s kolikšnim junaštvom so premagali vse družabne gospodarske in socialne ovire, s kakšno požrtvovalnostjo so šli celo v smrt! Podobno imamo primere v dobi reformacije in kmetskih uporov. Naj je naše osebno gledanje na katerega izmed teh pojavov tako ali drugačno, kot nepristranski opazovalci moramo priznati tudi tej dobi in njenim

vodnikom res požrtvovalno junaštvo. Velika zgodovinska zmeta bi namreč bila, če bi priznavali mučenike in mučeništvo samo kristjanom. Ne, mučenike in mučeništvo zahteva vsaka velika ideja, pa naj jo pozneje svet spozna za pravo ali za zmotno! In, mimogrede povedano, je vreden spoštovanja, kdor v resničnem prepričanju, da ravna prav, trpi za idejo, pa najsi se nam tudi ta njegova ideja sama zdi napačna in blodna.

Če svet in življenje gledamo tako, potem nam ne bo prišlo več na misel reči: »Bodo že uredili! Kaj meni mar! Kakor bo, pa bo!« To ni samo duševna lenoba in brezbriznost, ki vsakega zdravega in normalno razvitega človeka ponižuje, to je zločin proti samemu sebi in proti svojemu rodu. Ako bi vsakdo mislil tako brezbrizno, bi končno ves svet postal molzna krava peščice prevejanih špekulantov, ki bi si na račun take brezbrizne otopelosti podjarmili narode, države in svet! Kar ozrite se malo okrog sebe, pa nam povejte, če naša trditev ni resnična! In pogledajte še bolj natančno in malo globlje, pa boste videli, da so marsikje taki špekulantje tudi res dosegli svoj cilj in ga drugje vsaj skušajo doseči.

Če je torej položaj tak, potem je naša dolžnost, da se z vso vestnostjo in z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago, udeležujemo javnega življenja. Moramo ga opazovati in presojeti, moramo se iz njega učiti, zlasti pa si moramo prizadevati, da mu damo tako smer, kakršne si v lastno korist in v dobro človeštva želimo.

Rekli smo uvodoma, da se danes na vse strani križajo gesla. Naša dolžnost je, da jih spoznamo; kajti sicer jih sploh ne moremo presojeti. Smešno je torej, če kdo vse novo v naprej preklinja in zametuje, nič manj smešen pa ni tisti, ki vse novo brez lastne presoje kar na slepo sprejema.

Ko odbirate žito za seme, pregledate vsega in vzamete končno od dobrega samo najboljše. In še temu najboljšemu poiščete in pripravite najbolj primerna in najbolj ugodna tla. Mislite, da je delo, ki naj odloča o vsem

načinu življenja v družini, občini, banovini in državi manj važno kakor selev ali katero drugo delo? Ne, prav tako važno je! Kajti šele s pravilno ureditvijo razmer v celotni družbi je zagotovljena možnost uspešnega dela v zasebnem delokrogu! Zato je soodločanje, vpliv in udejstvovanje v javnem življenju naša dolžnost!

Kakor pa je med žitom vedno kaj plev, plevela in smeti, tako je med gesli, ki se nam ponujajo kot odrešilna, le prerado marsikaj publega in praznega, mnogo pa celo škodljivega. Pojavljajo se bobneči načrti, mamljivi glasovi, nauki, ki obetajo nebesa na zemlji, ko pa jih človek bliže pretiplje po vsebini in pomenu, obstane pred puhlo praznino ali pa zasledi zadaj špekulacijo in osebni profit. O takih pojavih smo v našem listu že večkrat pisali. To so pač bolezenske kali na telesu človeške družbe. Te je treba temeljito zatreti. Kolikor prej, toliko boljše za nas. Kdor pride z njimi do vas, mu dostojno, a odločno povejte, da nečete biti igračka. Dvakrat, trikrat tako, pa ga boste rešeni. Nič razburjanja, nič jeze in objasnjevanja ni treba. Vedno je bilo, je in bo najhujše orožje proti takim poskusom hladno preziranje. Špekulant in kričać bo šel kakor politična kuža od vas in se bo v bodoče ogibal vašega doma kakor pravice.

S toliko večjo odločnostjo pa se je treba okleniti tega, kar smo spoznali za pravo. Tu

nas ne sme oplašiti niti grožnja niti morebiten trenutni neuspeh. Kajti ideja sama brez borcev, ki so in morajo biti njeni nosilci, je mrtva. Življenjsko silo ji dajo šele ljudje, ki zaujo in po njej živijo.

Za nas kljub vsemu vrenju in trenju ni dvoma, kam nas vodi pot. Priboriti hočemo delovnemu človeku, naši vasi, našemu podeželju in z njim vsemu narodu pošteno življenje, to se pravi: Priboriti hočemo dovolj življenjskih pravic in sokov korenini, ker po naravnih zakonih vemo, da le drevo z zdravimi koreninami lahko uspeva in raste ter tudi na svojih najvišjih vrhovih rodi zdrave sadove.

Zaradi tega se pač v marsičem razlikujemo od drugih nazorov in gledanj. Kmetu in kmetskemu delu priznavamo prvenstvo, ker čutimo, da brez tega dela vse drugo propade. Nikogar ne zametujemo, nič, kar je poštenega, ne zavračamo, pač pa hočemo vse prerediti v smislu naravnega reda, ki je in mora biti temelj vseh zakonov na svetu.

Čemu toliko pišemo o tem? Zato, ker hočemo, da si je vsakdo v naših vrstah na jasnem glede našega skupnega cilja. Lahko so namreč mnenja o načinu dosegljivosti tega končnega cilja različna, vsi pa se moramo vendar zavedati, da nam je smoter enoten. In ta zavest skupnosti bo krepila našo voljo in nam bo pomagala vzdržati do zmage.

Okrog nas in pri nas

Čeprav so razmere pri nas take, da skoraj ne utegnemo pogledati okrog sebe, ker je doma preveč nalog in trenj, vendar moramo gledati po svetu, če hočemo prav razumeti in tudi primerno urediti doma, kar je treba urediti.

Pred kratkim smo na tem mestu na kratko pojasnili čitateljem obe glavni gibalni sili, ki danes narekujejeta politiko v svetu, namreč fašizem in komunizem. Hkratu smo povedali, da za nas niti prvi niti drugi ni sprejemljiv, ampak da moramo skušati najti pot v kmetsko demokracijo. Danes si hočemo ogledati svet okrog sebe z drugega vidika.

Ozemlje, ki ga zavzema današnja Jugoslavija, je od nekdaj bilo pozorišče važnih dogodkov, velikih bojov in silnih trenj med narodi. Po svoji zemljepisni legi smo namreč zavidanja in poželenja vredna pokrajina. Pri nas se križajo važne prometne žile med vzhodom in zapadom, med severom in jugom. Zato je naša zemlja od nekdaj prepojena s krvjo. Kolikor bolj pa napreduje tehnika, kolikor bolj se z izpopolnjevanjem prometnih sredstev krči razdalja med posameznimi kraji na svetu, toliko večji postaja pomen takih prometnih križišč kakor je Jugoslavija.

Podonavje

Nekdanja Avstroogrska je obsegala poleg današnje Avstrije in Ogrske velik del Jugoslavije, del današnje Italije (slovensko-hrvatske pokrajine in Južne Tirole), Češkoslovaško, znaten del današnje Poljske in velik kos sedanje Romunije. Vse to veliko ozemlje je tvorilo in še danes deloma tvori zemljepisno-gospodarsko celoto, ki jo je uničila in razbila le zločinska nemška nadutost. Po svoji ogromni večini je namreč vse to ozemlje slovansko (Slovenci, Hrvatje, Srbi, Poljaki, Čehi, Slovaki itd.), kljub temu pa je vsa ta ogromna slovanska večina morala služiti neznačajni nemški in še manjši ogrski manjšini. Narodnostno smo bili vsi slovanski narodi tega nekdanjega državnega kolosa strahovito zastopani, gospodarsko pa zlasti manjši sploh nismo prišli do veljave. Kapital, ki je izkoriščal naše naravne zaklade in bogastva, je bil v tujih rokah in mi smo bili na lastnih tleh le delavci in najemniki tuje gospode.

Velika vojna je to nevdržno stanje presekala. Junaške žrtve srbskih, hrvatskih in slovenskih borcev ter krepka pomoč zaveznikov so ustvarile Jugoslavijo. Res je sicer, da smo Slovenci pri tem doživeli tragiko: velik del našega narodnega telesa je odsekan in je ostal v tujini. Res je tudi, da razmere pri nas še niso take, kakor bi si jih želeli, vendar pa imamo možnost, da si skupaj s Srbi in Hrvati razmere znosno uredimo, napake popravimo in odstranimo ter ustvarimo vse pogoje za napredek in uspešen razvoj. Svet zunaj to ve in gleda na Jugoslavijo z zavistjo, na naše notranje borbe pa s škodoželjnim nasmehom. Vedno čaka pripravljenih dovolj grabežljivih rok, ki bi se zarile k nam, ako bi po naši nerodnosti napravili to, kar so nam predniki s tolikimi žrtvami priborili.

Prav zaradi te večne nevarnosti je nastala

Mala antanta,

ki pomeni politično zvezo med našo državo, Češkoslovaško in Romunijo. Ta zveza je v evropski politiki za nas silno važna, ker nam v tekmi in borbi z velikimi državami omogoča nastopati kot velesila vzlic temu, da smo sami zase prav majhna država. Poleg tega pa ta zveza, zlasti ko se bo še gospodarsko bolj izpopolnila, omogoča iz Podonavja ustvariti vzlic državnemu samostojnosti narodnih držav, ki so po vojni nastale in jih vsi hočemo tudi ohraniti, tisto zemljepisno-gospodarsko enoto podonavske kotline, ki jo ukazuje naravna lega. Seveda bi v to zvezo, da bi bila popolna, spadale še nekatere druge države. Ako jih še danes ni v njej, ne zadene krivda Male antante, da jih pa še ni, moramo pač vsi le obžalovati. Tu so vmes sile, po katerih lahko šele prav spoznamo in se zavedamo svoje lastne važnosti. Italija, s katero je vlada g. Stojadinovića pravkar sklenila prijateljsko pogodbo, ima v Podonavju in na Balkanu druge želje in drugačne interese, kakor n. pr. Francija ali Anglija, Nemčija spet drugačne kakor vse tri omenjene države. Iz križanja interesov teh velikih držav nastaja politični križev pot v zadržanju malih. Te žive v večnem navzkrižnem ognju spletka in intrig. Iz tega položaja nam pa tudi doma izvirajo naloge, ki jih ne smemo prezreti in bomo zato es govorili o njih.

Bojevnikom svetovne vojne!

Za jubilejno razstavo slovenskega novinarstva na jesenskem ljubljanskem velesjemu potrebuje pripravljalni odbor poleg vseh drugih slovenskih časnikov tudi vse slovenske časnike in časopise, brošure in letake, ki so jih pisali in razširjali slovenski bojevniki na frontah ali v ujetništvu in na pohodih skoraj po vseh delih sveta. Predvsem je važen dobrovoljski tisk, enako pomembna so pa tudi vsa glasila beguncev in internirancev ter političnih ali vojaških kaznjencev. Poiskati, zbrati in ohraniti moramo prav vse od pravega tiskanega in morda tudi ilustriranega časnika pa do litografiranih ali kakorkoli razmnoženih, torej tudi do pisanih ali z okorno roko risanih lističev, ki so samo po enkrat izšli. Tudi pisma z novicami, ki ste jih pošiljali tovarišem ali domov, spet poiščite, saj so taka pisma večkrat nadomeščala časnike, ki jih ali sploh ni bilo ali pa niso smeli objavljati takih vesti. Ne pozabite tudi na letake, ki so prihajali z one strani fronte z letali ali kakorkoli, zlasti pa poiščite vse dobrovoljske in revolucionarne liste in letake. Prav vse zberite, naj bo še tako važen oklic, poročilo o zmagi ali porazu, še tako prešerno šaljiva in posmehljiva slika ali tudi osmrtnica.

Zberite vse, kar so drugi v našem jeziku pisali za nas, in tudi vse, kar smo mi v drugih jezikih pisali in razširjali med bratskimi in tujimi narodi. Poiskati in najti pa moramo tudi najvažnejše, kar so tujci pisali o slovenskih pokretih, o dobrovoljcih in o slovenskih vprašanih sploh. Čim več bomo našli in zbrali, tem jasnejša in popolnejša bo slika, koliko smo Slovenci pretrpeli in koliko je naš narod žrtvoval za svojo svobodo in za mir človeštva!

Vse, kar imate ali najdete, takoj pošljite pripravljalnemu odboru za razstavo slovenskega novinarstva v Ljubljani, ali mu pa vsaj pismeno javite naslov in vsebino časnika, letaka, pisma ali slike. Za vse posejane predmete preyzame razstavni odbor popolno jamstvo, da jih po razstavi dobi lastnik spet nepoškodovane in brez stroškov.

Sklicujoč se na prvomajski oklic naših častnih predsednikov gg. ministra dr. Antona Korosca, ministra dr. Alberta Kramerja in ministra dr. Frana Kulovca, prosimo vse, zlasti pa našo duhovščino in učiteljstvo, naj nam pri tem delu pomaga s svojo vplivno besedo, a tudi z zbiranjem in organiziranjem zbiralne akcije. Trdno smo prepričani, da vsi Slovenci tako zberemo še mnogo prevažnega gradiva za zgodovino našega naroda.

Pripravljalni odbor

Za jugoslovansko skupnost

Drugi predsednik KDK, Adam Pribičević, je nedavno v Bosanskem Brodu odločno nastopil proti temu, da bi se prečanski Srbi združili v posebni srbski stranki. Politično strankarsko življenje naj se ne utesnjuje v ozke meje pokrajinskih in verskih razlik, ampak naj stremi v vsedrjavno skupnost. Kajti prospeh Srbov, Hrvatov in Slovencev je samo v skupni — Jugoslaviji.

Kratke vesti

■ Zaradi pomanjkanja jekla so na Japonskem ustavili gradnjo cele vrste palač. Vse jeklo, kar ga premorejo, bodo namreč Japonci uporabili za gradnjo velikanskih ladij, ki jih gradi Japonska.

■ Eksplozija v tovarni letal je nastala nedavno v Milanu (Italija), kjer izdelujejo težka bojna letala, znana pod imenom »Caproni«. Vnel se je bencin, kar je povzročilo eksplozije. Po italijanskih poročilih je en delavec ubit, dva pa sta težko ranjena.

■ Velika stavka. V Budimpešti je začelo stavkati 1800 mizarjev.

Doma in drugod

Zemljoradniki

so zborovali v nedeljo v Kraljevu. Na shodu je govoril Joca Jovanović.

Stavko

konjiškega delavstva bi nekateri črni elementi z vso silo radi politično izkoristili. Koliko je imela stavka tudi političnih pobud, še ne vemo. Vsekakor opozarjamo delavstvo, naj ne naseda črnim elementom.



Častni doktor

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je bil 11. t. m. promoviran za častnega doktorja oksfordske univerze. Hkratu z njim je bil častni doktorski naslov na isti univerzi podeljen tudi japonskemu princu Čičibuja.

Princ Pavle je bil že preje eden najuglednejših gojencev tega vseučilišča in je tam z uspehom dovršil svoje študije. Ker oksfordska univerza podeljuje doktorat samo izredno sposobnim možem, o katerih se je univerzitetni svet prepričal, da so to čast s svojim delom v polni meri zaslužili, pomeni to odlikovanje našega kneza namestnika hkratu tudi počastitev vsega našega naroda. Želimo le, da bi ta počastitev pomenila novo trdno vez med demokratično Anglijo in Jugoslavijo v blagor vseh, ki v interesu napredka, razvoja in miru take zdrave vezi prisrčno pospešujejo.

Dr. Vladimir Maček

predsednik b. HSS se je vrnil iz Rogaške Slatine po 14 dnevem odmoru nazaj v Zagreb. Odmor je prekinil le en dan, ko se je udeležil pogreba znanega radičevskega prvaka Ivana Peštaja, predsednika radičevske delavske organizacije.

Peter Živković

predsednik JNS, se je udeležil na binkoštni ponedeljek velikega strankinega zborovanja v Splitu. Poleg predsednika so se zborovanja udeležili tudi senatorji Jovo Banjanin, dr. Zec, dr. Majstorović, Milutin Dragović ter mnogo narodnih poslancev. Zborovanje JNS, ki je bilo sklicano v Šibeniku, je moralo biti nenadoma preloženo.

Mila sodba v našičkem procesu

Okrožno sodišče v Zagrebu je zaključilo pred nekaj dnevi drugi proces v našički zadevi. Mavro Sulić, bivši šef davčne uprave v Našičah, je bil obsojen na 1 leto težke ječe in izgubo dr-

žavne službe, generalni direktor »Našičke« Aleksander Sohr na 8 mesecev strogega zavora in 50.000 Din denarne globe in direktor »Posavine« Alfred Schlesinger na 8 mesecev strogega zavora in 50.000 Din denarne globe. Ta kazni se Sohru in Schlesingerju poviša v zvezi s kaznijo, prisojeno jima od osiješkega sodišča za druge pregreške, na 14 mesecev strogega zavora in 100.000 Din denarne globe. V kazni se uračuna preiskovalni zapor. Ker pa so bili vsi trije obtoženci dalje časa v preiskovalnem zaporu, kakor znaša sedaj izrečena kazni, se smatra, da so kazni že odsedeli. Zato so bili vsi trije takoj izpuščeni na svobodo. Vse druge obtožence je sodišče oprostilo. Državni tožilec je prijavil revizijo za oprostilni del sodbe in priziv zaradi prenizko odmerjene kazni. Iste pravne leke so prijavili tudi zagovorniki treh obsojencev. Tako se je po dolgem času končala smrdljiva našička afera. Po našem mnenju bi se mogle vse take in slične afele končati, da bi kaj zaleglo, na gavgah!



Kralj Jurij VI.

600 milijonov za kmetijske kredite

Kako se bo v praksi začelo novo kreditiranje kmetov, izvemo deloma iz nedavnih razmotrivanj v beograjskih listih.

Vprašanje denarnih sredstev, ki je bilo prej najtežje vprašanje, je danes relativno najlažje rešljivo. Potrebna vsota 600 milijonov dinarjev je zasigurana. Ta denar bodo dale na razpolago Narodna banka, Poštna hranilnica in Državna hipotekarna banka. Kakor se zdi, imajo te ustanove obilna denarna sredstva, da lahko brez večjih težkoč izločijo vsote po 100 do 200 milijonov dinarjev, tako da lahko še v polni meri zadostijo potrebam ostalih gospodarskih panog. Denar bi dobila na razpolago Privilegirana agrarna banka kot specialni kredit za kreditiranje kmetov, in sicer po nizki obrestni meri. Medtem ko je vprašanje potrebnih sredstev relativno lahko rešiti, predstavlja na drugi strani vprašanje načina kreditiranja težaven problem, ker je treba tu oprezno postopati in se ne sme ponoviti praksa, kakor smo jo doživeli s starimi kmet-

skimi dolgovi, s katerimi smo imeli drage izkušnje. Tudi še ni odločeno, ali se bodo ta sredstva dala v obliki neposrednih individualnih kreditov ali pa preko zadrug, odnosno združnih zvez. List zatrjuje, da obstojajo glede kreditiranja preko zadrug znatne težkoče, ker naše združništvo še vedno ni urejeno. Denarne ustanove, zlasti državne in privilegirane, gledajo z nekim nezaupanjem na kreditno sposobnost nekaterih združnih zvez. Vprašanje pa bo razčiščeno do roka, v katerem je predvideno, da se prične z novim kreditiranjem kmetov, kar je v zvezi z novim združnim zakonom, ki je že sprejet v skupščinskem odboru in bo na prvem prihodnjem rednem zasedanju skupščine prišel na dnevni red v skupščinskem plenumu. Novo kreditiranje pa se tudi ne more pričeti prej, nego bo končano prevzemanje dolžniških dokumentov za stare kmetijske dolge od strani Privilegirane agrarne banke. Ta rok pa traja do konca junija. Novo kreditiranje se ne bo moglo začeti pred koncem junija. Pa tudi po tem roku bo potrebno še nekaj časa, da se bo Privilegirana agrarna banka rešila balasta z ureditvijo starih kmetijskih dolgov.

Novo kreditiranje kmetov bo predstavljalo organiziranje docela novega posla v posebnem oddelku Privilegirane agrarne banke, medtem ko bodo ostali posli banke postopno likvidirani. Tudi še ni rešeno vprašanje, na kako dolgi rok se bodo dajala ta posojila in kakšna bo obrestna mera. Sigurno je, da se ta denar ne bo uporabljal za dolgoročna posojila in bo znašal rok novih posojil 9 mesecev do enega leta. Prav tako je treba rešiti vprašanje obrestne mere, ker morajo biti ta posojila poceni. V načrtu so predvideni posebni kmetijski menični blanketi, za katere bo taksa precej nižja.

Kakor je razvidno, gredo načrti za novo kreditiranje kmetov za tem, da se nova sredstva razdelijo centralno preko Privilegirane agrarne banke in da se uporabijo le za novo kreditiranje kmetov. S tem pa še ne bi bilo rešeno vprašanje vzpostavitve likvidnosti naših kreditnih zadrug, ker bi bilo v ta namen najprej potrebno, da dobe naše posojilnice nova denarna sredstva na podlagi odstopljenih starih kmetijskih dolgov, da bodo lahko vsaj deloma pričele izplačevati vloge. Novi načrti nam zopet odkrivajo, da se njegovi iniciatorji niso nič ozirali na posebne razmere, ki vladajo v slovenskem združništvu. Kmetijsko kreditno združništvo v Sloveniji se razlikuje od kmetijskega združništva v ostalih državah predvsem v tem, da imajo naše posojilnice znatne obveznosti nasproti vlagateljem, medtem ko imajo kmetijske zadruge na jugu države zelo malo hranilnih vlog, saj so bile po večini ustanovljene zato, da posredujejo pri razdeljevanju kreditov med Privilegirano agrarno banko in združniki, medtem ko deluje naše kmečko kreditno združništvo na osnovnem načelu samopomoči. Že zdaj se upravičeno bojimo, da od zneska 600 milijonov din, ki je namenjen za novo kreditiranje, ne bo prišlo mnogo v Slovenijo. Četudi bo obrestna mera, ki jo bodo zahtevale Narodna banka, Državna banka in Poštna hranilnica, nizka, se bo zaradi stroškov precej povečala, preden bo prišel denar preko Privilegirane agrarne banke, združnih zvez in zadrug, do kmeta. Bojimo se, da bo nastal enak položaj, kakor v dobi, ko je imela Privilegirana agrarna banka obilna denarna sredstva, pa od tega dravska banovina ni imela nič koristi, ker je bil ta denar predrag, čeprav je bil za razmere v južnih krajih gotovo poceni.

Položnice

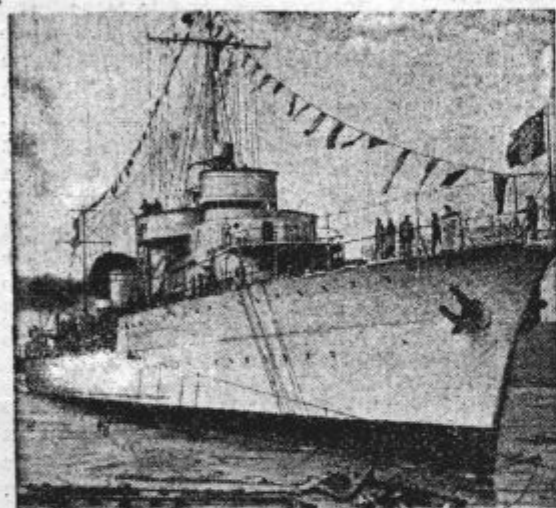
Naročniki, ki ste prejeli v zadnji in današnji številki Kmetijskega lista priložene položnice, se naprošate ponovno, da poravnate v najkrajšem času zapadlo naročnino, sicer bomo neljubo primorani zamudnikom ukiniti nadaljnje pošiljanje »Kmetijskega lista«.

Kaj se godi po svetu

Z velikimi slovesnostmi so te dni opravili v Londonu svečano kronanje angleškega kralja Jurija VI. Hkratu z njim je bila kronana tudi kraljica. Pri tej priliki se je zbralo v glavnem mestu Anglije ogromno število gostov z vsega sveta. Kronanje je bilo mogočna manifestacija moči in trdnosti velikobritanskega imperija, vendar so marsikje porabili to priložnost za odločne demonstracije proti Angliji.

V Italiji

namenoma niso prav nič poročali o kronanskih svečanostih. Razmerje med Anglijo in Italijo je vzlic »gosposkemu sporazumu«
glede Sredozemskega morja ves čas močno napeto. Anglija ne priznava italijanske aneksije Abesinije, poleg tega pa njeni interesi v Podunavju in na Balkanu niso enaki italijanskim. Pomisliti je namreč treba, da pomeni Balkan s Podunavjem eno izmed poti v Indijo, vir angleškega bogastva in blagostanja. Te poti si Velika Britanija nikdar



Angleški rušilec »Hunter« je zadel pri mednarodni kontroli v Španiji na mino. Eksplozija je zahtevala veliko število smrtnih žrtev.

ne bo dala ogrožati, dokler bo ostala njena življenjska sila na današnji višini; kajti s tem bi si dala zadrgniti enega izmed najvažnejših življenjskih živcev. Spričo teh trenj bomo razumeli, zakaj so italijanski listi odpravili manifestacijo velikobritanske imperialne moči z — enim samim stavkom.

V Španiji

so Francosci prav tako demonstrirali proti Angliji, češ da podpira madridsko vlado in se s tem bori — proti Španiji. Kar je na svetu resnih ljudi, so pač sprejeli ta protest samo s pomilovalnim nasmehom. Naj bodo Francoske izjave take ali take, njegove namene danes vendar že ves svet pozna. In ti cilji prav gotovo niso v skladu z interesi — španskega naroda. — Poleg teh demonstracij je

Irska

vprizorila na dan kronanja najmočnejšo in najodločnejšo. Predsednik republike de Valera je namreč med kronanjem predložil irski poslanski zbornici načrt nove ustave, s katero je presekan vsaka vez med Irsko in Anglijo. Nova ustava določa Irski republikansko državno obliko in angleškega kralja niti ne omenja več.

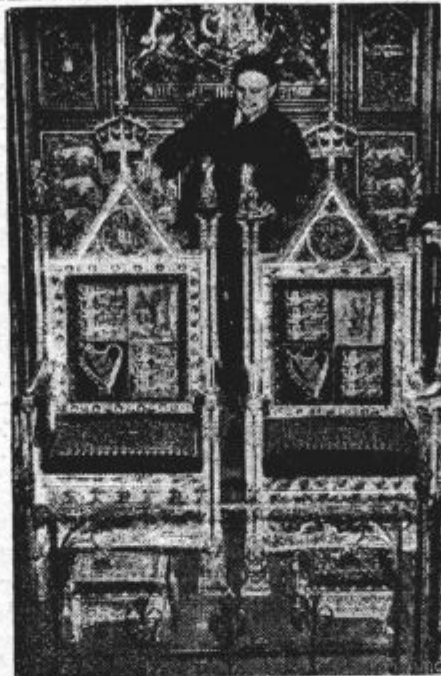
Ustava bo brez dvoma sprejeta. — V Dublinu, glavnem mestu Irske, so uprizorili republikanci kljub vladni prepovedi velike demonstracije proti temu, da je bil angleški kralj kronan tudi kot kralj Irske. Demonstrantje so med burnim ploskanjem množice sredi mesta zažgali angleško zastavo. Na Glavnem trgu v Dublinu je strahovita eksplozija na drobne kosce raznesla granitni spomenik angleškega kralja Jurija V. Splošno sodijo, da je to dejanje delo irskih republikancev in pomeni protest proti

temu, da bi nosil angleški kralj Jurij VI. tudi ime irskega kralja.

Vzlic tem spremnim pojavom se je o priliki kronanskih svečanostih posebno razločno pokazala

razdelitev Evrope

v dva bistveno nasprotna svetova. Anglija, Francija in Rusija pomenijo med velesilami stebre



Več sto let star zlat prestol, na katerem sta bila kronana kralj Jurij VI in kraljica Elizabeta

demokracije, Nemčija z Italijo pa fašistični blok, ki vedno grozi s krvavim ognjem nove svetovne vojne.

V velikem govoru je italijanski zunanji minister grof Ciano poudaril, da se je napetost med Italijo in Anglijo povečala in da tudi razmerje do Francije ni pravilno. Zato se Italija ne bo udeležila konference o zapadnem paktu.

Bistvo spora

je namreč v tem: **Demokracija** zahteva sistem kolektivne (skupnostne) varnosti. To se pravi, da vse države pogodbenice skupno jamčijo za mir in za skupno vojaško in gospodarsko pomoč vsaki državi, ki tako pogodbo zahteva in je ali bi bila pomoči potrebna. Fašizem nasproti temu zastopa stališče **bilateralnih** (dvostranskih) pogodb. To se pravi, da vsak dogodek zadeva samo tisti dve državi, ki sta med seboj sklenili prav poseben dogovor za tak primer. Jasno je, da se v takem stanju dogovori in pogodbe med seboj lahko križajo in si nasprotujejo ter končno dovedejo v kaos (zmedo), ki lahko postane usodna. Take primere že imamo in le želimo, da bi nam nikdar ne bilo treba občutiti njih strašnih sadov.

V Albaniji

je izbruhnila pod vodstvom bivšega ministra Etema Tota revolucija. Revolucionarji so zavzeli mesto Argirokastro, vendar so jih vladne čete, ki so bile poslane proti njim, kmalu premagale.

V borbi z vladnimi četami je padel brat vodje uporniškega gibanja **Izmet Toto**. Vladne čete so že zavzele Tepelini in Argirokastro. Prebivalstvo je vladne čete navdušeno pozdravilo, uporniki pa so se umaknili.

Mladina na vasi

Za zdravo kmetško skupnost!

Gorje narodu, ki nima zdrave in borbene mladine! Zapisan je brezpogojnemu hiranju in smrti.

Tega se slovenska kmetška mladina zaveda. Iz dneva v dan bolj živo občutimo, kako važne in velike naloge nas čakajo, če hočemo res priboriti slovenski vasi njeno pravo veljavo.

Prvo je pri tem delo na samem sebi. Nikakor ne smemo ostati množica, tropa mladih ljudi, ki ne bi vedeli, kaj hočejo in se o tem niti ne bi vpraševali. Z izobraževanjem samega sebe mora vsak posameznik doseči, da postane **polnovreden**, zaveden in vsestransko **sposoben** član življenja zmožne in borbene kmetške skupnosti.

Nikdar in nikoli ne morem dovolj naglasiti, kako važna in krvavo potrebna nam je izobrazba. Pri tem ne mislim šolske izobrazbe v ožjem pomenu, ampak ono drugo, recimo življenjsko izobrazbo, ki jo človek lahko doseže z lastnim trudom in pridnostjo.

Semkaj spada poleg kmetijsko-strokovnega znanja, ki ga nikakor ne smemo podcenjevati, zlasti sposobnost samostojnega gledanja, presojanja in urejevanja javnega življenja.

Kako bomo dosegli to sposobnost?

Treba je mnogo čitati, a čitati seveda s pridom. To se pravi, da moramo o vsem, kar smo čitali, tudi razmišljati. V društvih se je treba o tem pogovoriti. Vsak naj pove o prečitani snovi svoje misli, zlasti pa svoje pomisleke, torej svojo oceno ali kritiko. Šele pri takem načinu samoizobraževanja nam postane čitanje koristno. Kdor bo vztrajal, bo kmalu spoznal, kako se polagoma, a zanesljivo nabira znanje v njem. Tak fant ali deklica je kakor čebela, ki po kapljicah prinaša med in satovje v panj. Sproti skoraj ni mogoče opaziti, kako zaklad narašča, ob koncu dela pred zimo pa pomeni že celo bogastvo.

Kdor se je morda učil kake obrti, se bo spominjal, kako je bil skrajja neroden. Nobene

reči se ni znal prav lotiti in še lastne roke so mu bile pogosto odveč. Čez čas je ta neokretnost izginila in kar nenadoma so postale vse kretnje kakor prirojene.

Tako je tudi z znanjem. Spočetka se človeku skoraj zdi nemogoče, da bi moral toliko in toliko vedeti in da bi si upal o tej ali oni stvari govoriti izključno po lastnem preudarku. Polagoma pa, ko je prvi led prebit, izgineta bojazen in negotovost — in človek postane **samostojen in zrel**. Taka zrelost pa je cilj našega izobraževanja, ker šele z njo lahko zadostno pripravljene stopimo v življenje in se lotimo trdega boja, ki nas tamkaj čaka.

Rekel sem pa v začetku, da bodi vsak izmed nas član **organizirane** kmetške skupnosti. S tem sem povedal, da ni dovolj, če se vsak trudi sam zase. Saj vemo, da marsikdaj **en človek**, pa najsi je tudi močan in sposoben, **ne pomeni nič, deset ljudi**, četudi so morda vsak zase šibkejši, pa **izvojujejo zmago**. Tako organizirano skupnost najdemo v naših društvih in bom o priliki spregovoril še podrobneje o tem.

★

Vojnik

Članice Društva kmetških fantov in deklet Vojnik se pridno pripravljajo na razstavo ženskih ročnih del, ki bo v nedeljo, dne 30. maja in ne 23. maja, kakor je bilo prvotno sporočeno.

Prosimo vsa sosednja društva, da na ta dan ne prirejajo svojih prireditev in naj pribite v Vojnik, kjer bo tudi ta dan občni zbor Okrožnega odbora Vojnik, prav tako v kavarni Eller v Vojniku.

Šmarogorsko okrožje D. K. F. D.

polaga svoj letni obračun 23. maja ob 9. uri dopoldne v društveni dvorani D. K. F. D. na Skaručini.

Dopisi

Dravljje

V torek, 18. t. m. je umrl v zgodnjih jutranjih urah posestnik in gostilničar **Alojzij Kuna-
ver** iz Dravelj, čeprav je bil še krepak in v 57. letu starosti.

Zadnje dni je tožil, da ga bole noge, odšel je v bolnico in tam nepričakovano dočrpel.

Pokojni je bil predsednik Kmetijske podružnice, odločen narodnjak in zvest pristaš kmetškega pokreta. Kot dober gospodar in nosilec naprednega kmetškega gibanja je užival pri vseh ljudeh veliko spoštovanje in ugled posebno še zaradi svojega odkritega in lepega značaja. Svojo številno in zgledno družino, tri sinove in štiri hčere, je vzgojil v kmetškem in narodnem duhu.

Mnoga kulturna in gospodarska društva bodo pokojnikovo sodelovanje in podporo težko pogrešala. Blagopojnika bomo ohranili v trajnem spominu. Njegovi užaloščeni družini pa izražamo najgloblje sožalje.

Iz Tubinjske doline

Naš članek »Socialni čut in pravičnost« v 15. številki »Kmetškega lista« je dregnil v nos tudi »Domoljubovega« dopisnika od nas. Gospod člankar je gotovo iz vrst onih, ki so poklicani ljudi učiti, in sicer učiti čisto resnico, kajti v svojem dopisu hoče dokazati, da se je naš list v gori navedenem članku močno zmotil. V odgovoru pravi: »Pri volitvah niso zmagali »novi«, kakor jih on (»Kmetški list«, op. pis.) imenuje, ampak so to »stari« že dolgo zatirani in zaničevani volilci, ki so ob zadnjih volitvah zopet prosto zadihali. Res je, da so odslovili prejšnjega tajnika, kar pa so storili zato, ker novemu odboru ni vseeno, kdo opravlja tajniško službo na občini. Novi odbor ve, da je tudi tajnik odgovoren za svoje poslovanje. Novi odbor ima v kraju dovolj zmognih ljudi z vsaj nujno predizobrazbo.«

Gospodje, le počasi! Da vi sami ne boste v zmoti, vam prav na tiho povem, da je nekaj teh »starih, zaničevanih in zatiranih volilcev« preskočilo v vaš tabor le zato, ker se jim je zahtevalo — stolčkov, katerih zadnje čase pod prejšnjim režimom niso bili deležni, ker jih je narod spoznal za nesposobne. Nekaj teh »starih« volilcev je imelo celo važne funkcije v organizaciji JNS. Ko se je JNS začela, so prav pridno agitirali zanje — da so nas celo prekašali. Radi tudi verjamemo, da »novemu odboru ni vseeno, kdo opravlja tajniške posle na občini«. Ker je torej novi odbor sestavljen iz samih »čistih« volilcev, je seveda logično, da se mora temu odboru ob stran postaviti tudi »pristnega« tajnika, ki bo za svoje poslovanje lahko »odgovoren«. Radi tega je bila seveda odstranitev prejšnjega tajnika tako rekoč nujno-pereča zadeva. Kar se pa tiče tega, da ima »novi odbor v kraju dovolj zmognih ljudi z vsaj nujno predizobrazbo«, pa naj se g. dopisnik malo bolj informira (saj je v tesnem stiku z občinsko pisarno) in naj pove, da sedanjaj tajnik niti toliko ni zmogen, da bi obvladal pravopis svojega materinega jezika, kaj šele, da bi obvladal cirilico, ki je občinskemu tajniku večkrat zelo potrebna.

Dalje pravi člankar: »Ako je imel prejšnji odbor toliko socialnega čuta, naj bi dal svojemu bolehnemu tajniku toliko podpore, da bi mu ne bilo treba hoditi skoro dve uri daleč v občinsko pisarno, ampak bi mogel lepo v svoji rodni vasi živeti.« Pisci pojasnimo, da prejšnji tajnik ni nikdar za sebe zahteval podpore, ampak je bil zadovoljen, da se je lahko preživljal z delom, četudi mu je bilo res težavno.

Pisec nam očita zmotu tudi pri tem, ko smo zapisali, da je novi odbor obljubil 3 vagone žita, in pravi, da je občina »razdelila v jeseni 1½ vagona pšenice in sedaj pa 2 vagona koruze ter da je dala s tem še več kot je obljubila«. Lojalno priznavamo to zmotu. — Da pa tudi člankar ne bo v zmoti, naj povemo še bolj natančno, da je

občina v jeseni delila tudi semensko ajdo. Pšenica in ajda je prišla kot pomoč za one posestnike, katerim je pridelke uničila toča že dne 19. junija 1936, t. j. davno pred prevzemom občine po novem odboru. Prošnjo za podporo je napravil že prejšnji občinski odbor. Mogoče pa je, da so oni tudi s svoje strani posredovali ugodno rešitev, ker je bilo tik pred volitvami. Pa še to naj člankar pojasni, kako se je to žito delilo, da se ljudje še danes pritožujejo, in kako se bo delila sedaj prispela koruza, katera še ni razdeljena. Kot zmotno trdi pisec, ter zakaj se loči »gorjance« in »dolane« v dve grupi?

Tudi jaz upam — kakor pravi »Domoljubov« člankar —, da bom s tem pomagal iz znote, če le upanje ne bo prazno, kot je bilo njegovo! Ako pa se člankarju vendarle zahoče polemike, bomo pa s pojasnili nadaljevali, dokler popolnoma ne osvetlimo naših razmer v vseh podrobnostih!

Otave nad Gerknico

Dne 4. maja se je preselil pred večnega sodnika **Ivan Zalar**, sin uglednega kmeta in gostilničarja v Gor. Otavah, star šele 27 let. Fant je bil vse življenje marljiv, pošten, krepkega značaja in zaveden pristaš kmetškega pokreta. Bil je zelo priljubljen. To je izpričal tudi njegov pogreb. Saj Otave še niso videle sličnega, tako

Mlatic

Škandalozno streljanje

Sv. Jurij je bil velik pa tudi borben svetnik, saj se je postavil po robu ob času preganjanja samemu črnemu lintvernu in ga z gorečo železno lančo menda celo na pol hinrihtal. Nekateri pritlikavi njegovi soimenci, dasi so bili soldati, kakor je bil tudi mali Jure Cof, pa streljajo tako škandalozno, da jim pri belem dnevu na 10 korakov nastaviš lahko r., pa si popolnoma siguran, kakor ti bog pomaga, če te kaka kuga ali kolera ne pobere, da boš živel pri dostojni beograjski plači in kakem trgovsko-obrtnem priboljšku leta, ki jih je dočakal sam kralj Matjaž.

Izpod profesorske marice

Dne 15. maja je preteklo mesec dni od slavnega izrednega občnega zbora Županske zveze, na katerem je še bolj slávni profesor v p. in župan v Košakih g. Vesenjaki skrpučal, prebral in utemeljeval svojo znano resolucijo, ki končava v drugi točki tako-le: »Obsojamo nastope in delo naših nasprotnikov, posebej še senatorjev Puclja, dr. Kramerja, dr. Marušiča in tovarišev ter jim kot legitimni volivci izražamo svoje nezadovoljstvo in svoje nezaupanje. Istočasno odrekamo jasno in soglasno vsako legitimacijo imenovanim gospodom govoriti v imenu nas volilcev in v imenu ljudstva. To pa tembolj, ker so bili imenovani svoječasnó izvoljeni z zlorabo in z gaženjem pozitivnih zakonov iz osnovnih, nam zajamčenih državljskih pravic. Kot volivci jih pozivamo, da položijo svoje mandate.« — »Slovenec« je lakrat zapisal, da je bila resolucija z navdušenjem in soglasno sprejeta. Tudi je zapisal, da je bila zabavna dvorana pobožnih patrov polna odličnikov in navaja celo imena jako znanih gospodov z visokimi položaji. Vse to dokazuje, da je bila stvar resno mišljena. Tudi ime starega gospoda profesorja, ki se žrtvuje v službenem pokoju za dobrobit politike, je prav krepka garancija, da resolucija ni bila napisana za redakcijo »Ošišanega Ježa« ali pa celo zagrebških »Kopriv«. Zato sem pričakoval velikega uspeha te tako srčkano in srečno započete akcije. Pa nikamor ne gane. Pobara sem, kaj je z razrešitvenimi dekreti. Prizadeti pa o tem še nič ne vedo. »Slovenec« ne verjame živ krst več, odkar so ga v letošnjih debatah vsi pustili na cedilu ali pa celo utrdili, da ne piše resnice; pismenega odloka pa ni od nikoder. Za božjo voljo: kaj vendar dela pisarna Županske zveze?

Velika je bila udeležba. Kmetška mladina je nosila številne vence ob krsti. Vsa okolica žaluje za pokojnikom. Ivanu Zalarju bomo vsi ohranili trajen spomin, njegovi družini pa izražamo globoko sožalje.

Zeli bomo mi!

Pri volitvah govori narod, tako si mislimo poštene in svobodni ljudje.

Mračnjaki pa ne vedo, kaj so volitve in zamenjajo to veličastno manifestacijo prave ljudske volje z — valjarji. Mislijo, da je krik potepantih in z valjarjem pomendranih isto, kar — volitve.

To je seveda strašna znota, ki je toliko hujša, če izvira iz hudobije. Narod je nikoli ne pozabi in ne more pozabiti. Zato je samo naravno, če se bori in čaka, kdaj bo mogel spet svobodno spregovoriti — ob volitvah.

Čudimo se le »Slov. gospodarju«, kako more pri svojem kašljanju gledati samo na preteklost in na »valjanje« v raznih letih minule dobe. Ali mar res ne ve, da vsak narod živi za — bodočnost? Mi Slovenci se kot mlad narod že celo veselimo bodočnosti, kot kmetje pa tudi upamo vanjo. Mi sejemo. Vsako sesetev pa je treba zadržati in tudi — povaljati. Zadnje delo so nam opravili drugi, želi in mlatili pa bomo mi! To naj si zapomnijo vsi, ki se vesele — valjarskih zmag!

Zakaj ne dostavi razrešitvenih dekretov imenovanim gospodom? Ali naj stvar ostane kar lepo tiho pod profesorsko marelo, ali naj bo tako odlična služba kakor ji je »Slovenec« nazval parlamentom blamirana in izredni občni zbor brez pravega smisla in cilja ter brez usmiljenja izpostavljen posmehu? In ali naj imenovani gospodje ostanejo še naprej tam navzlic težkim potnim kapljam starega, duhovitega parlamentarca? Ne in ne! Zato na dan z uradnimi dekreti slavne Županske zveze!

Likvidirana afeta

Te dni je bila ustavljena kazenska preiskava proti beograjskemu odvetniku Čelebonoviću in tovarišem, ki so bili osumljeni, da so sodelovali v aferi kneza Thurn Taxisa. Kakor je znano, so bili po uedinjenju sekvestrirani ogromni kompleksi Thurn Taxisovih gozdov v Gorskem kotarju. Da bi se otresel sekvestra, je osnoval knez Thurn Taxis »Društvo za eksploatacijo gozdov d. d.«. O tej aferi je bilo ponovno govora v narodni skupščini. Bila pa je tudi predmet posebne sodne preiskave, ki je trajala dve leti. Tekom preiskave je bilo sedaj ugotovljeno, da so bili vsi osumljenci kakor golobi popolnoma nedolžni! Tudi čevkanja o nekih gozdnih aferah na Dolenjskem so po moji sodbi brez podlage. Zato opozarjam vsakogar, ki bi razširjal te govorce naprej in blatit nedolžne ljudi, da ga ne bom ščitil. Vse kar je prav. Kar je res, je res, kar pa ni res, pa je ali izmišljeno ali celo zlagano.

Za mal denarja ali zastoni

Ceprav sem vedno zgaran in ne vtegnem niti v miru jesti — dostikrat mi tega tudi ni treba, ker nimam — vendar rad prebiram vsako koristno, poučno in pametno pisanje. Tako sem te dni našel na kraju, ki ga imamo na kmetih navadno pomaknjenega malo v stran od hiše, nekaj tako poučnega. Denarja seveda nimam, da bi si knjige in časopise kupoval, zato mi pa pride tudi to prav, kar mi takole na slepo prinese naključje.

Na tem kosu papirja čitam, da imajo v Ljubljani list, ki ga toplo pozdravljajo: Julij grof Zichy z Ogerskega doma in nadškof po poklicu, dva gospoda iz Afrike, trije iz Kitajske, dva iz Mandžurije in eden s Sumatre.

Kaj jaz vem, kje je Sumatra, vem samo to, da se moram bolj kakor duša v vceah matratih po slovenskih skednjih, če hočem živeti. Zato mi ne gre prav v glavo, kako je mogoče imeti v Ljubljani list, ki ga lahko dobi vsak »za mal denar, ali zaenkrat tudi zastoni«.

Hi, glejte, tak časopis je bil za nas v teje tiskici! Denarja nimamo, beremo pa radi, torej nam je treba lista, ki je zastoj. Pravijo, da je treba samo poslati svoje ime in naslov, pa ga človek dobi.

Jaz sem bil tako navdušen, da sem takoj poslal svoje ime in naslov, lista pa vendar nisem dobil. Premišljeval sem in čakal, končno sem pa menda le uganil, kar sem v prvi gorečnosti prezrl. Tam namreč stoji zapisano, da znaša naročnina 30 dinarjev in da si ga je neki čevljar z dežele že naročil, a neki krojač mu je daroval 50 dinarjev, to se pravi, da je dal za list, ki mu znaša naročnina tri kovače, celih 80 dinarjev.

In še pravijo gospodje, ki ta list izdajajo, da se »raje vzame preveč kakor premalo«.

Zdaj je seveda moje modrosti konec. Kje naj vzamem 80 din, da jih dam za papir, ko nimam niti 8 din, da bi dal za kruh in sol?

Ker pa vem, kako vsi drugi listi vztrajajo na tem, da naročniki točno plačujejo naročnino, ker vem, da so že mnogi »zmrznili«, ko jim je zmanjkalo te sape, me vendar miha firbec, odkod in kako ima ta list tako moč, da lahko izhaja brez denarja. O tem bom skušal kaj pozvedeti in vam bom kot pošten mlatič tudi odkrito povedal, kadar bo čas za to.

Mlatičevo romanje

Lep majski dan me je na vzhodu prekrasnega Pohorja zanesel kot veter rjavega hrošča v neko prijazno gostilnico, kjer sem slišal prav zanimiv razgovor dveh pristnih pohorskih jagrov. Razgovor je sličen kakšni šaljkvi ali burki.

Peppek vpraša Naceka: Čuj, Nacek, ali si bodeš ti kupil koleke, da bodeš dobil orožni list, da postaneš lovski čuvaj?

Nace: O, Nace pa ni tako neumen, da bi si sam plačeval in delal stroške. Če hočejo imeti čuvaja, naj mi pa lovski konzorcij preskrbi vse potrebno.

Peppek: Ja, veš, Nacek, jaz si pa bodem moral sam plačati, da bodem dobil pravico lovskega čuvaja, ker se nočem zameriti Pepiju, ko mi je pa napravil tako veliko uslugo.

Nace: No, kakšno uslugo ti pa je napravil?

Peppek: Veš, Nacek, imel sem nekaj slabih štukov, pa mi jih je Pepi strašno fajn plačal, nekaj po 400, nekaj po 300 Din za kubik.

Nacek (zelo razburjeno): O ti gromska beštija, tedaj ti, ki nisi kmet pa še mogoče ne član zadruga, prodajš slabše blago boljše ko jaz, ki sem kmet in še član naše zadruga. Če pa jaz grem vprašat, kakšen mora biti les, pa pravijo prva druga klasa. Pa ne sme biti malo lisice gor, pa ne kosmate ne špičaste deske in ne vem kaj še vse.

Peppek (pomenljivo): Veš Nacek, pa tiho bodi, saj ni potreba nobenemu nič praviti o tem.

Nace: Oha, veš kar tako čisto tiho že ne bom. Bodem že še kje vprašal, če se lahko tako godi.

Prizor je bil končan. Mudilo se mi je, Nacek in Peppek pa sta še ostala. Kakšen je bil drugi prizor te burke, bom pa še prihodnjič poročal.

Protidržavni elementi

Pretekli teden sem zopet zvečil po cajtengah, kar mi ne gre v bučo, da je na Prajzovskem, kjer so moj stari oče služili pri kanonirjih, Bog jim daj večni mir in pokoj, kar 1000 ubogih dušnih pastirjev zaprtih. Na dnevnem redu so baje kazenske razprave proti njim zaradi — Bog nas ga varuj — komunizma, špiritizma, nemoralnosti v življenju in sam satan vedi, kaj jim vse podtikajo. Prajzovske uradne cajtenge se trudijo na vse pretege dokazati zaslepljeni javnosti, da delajo dušni pastirji s pomočjo komunistov po svojih organizacijah nerazpoloženje med kmetiskim prebivalstvom in ga ščuvajo proti obstoječemu »nasilnemu režimu«.

Kakor sem zgoraj rekel, meni ne gre v bučo, da bi se mogli družiti gospodje dušni pastirji s temi vagabundi, saj se že po zunanosti eni od drugih ločijo, kakor se ločijo konji od oslov.

Domači dogodki

× **Držen vlom** so si privoščili pred kratkim ponoči neznan vlomilci, ki so obiskali trgovino Franca Eržena v Zapužah. Ze pred zadnjim vlomom so mu odpeljali psa volčjaka, zdaj so si pa privoščili večjo množino mešanega blaga in tobaka ter skoraj novo moško kolo. Škoda znaša več tisoč dinarjev.

× **Ustrelil se je** v Mariboru 18letni delavec Franc Pogorelec. Pognal si je dve krogli v glavo. Baje je vzrok obupa — nesrečna ljubezen.

× **Tri žrtve oddiha.** V nedeljo se je iz Kamnika z motornim kolesom odpeljal na izlet v Poljansko dolino monter Lojze Jesenovca s svojo izvoljenko Angelo Erženovo. Na Trati pri Škofji Loki jima je privozila na ostrem ovinku nasproti z biciklom ženska, ki je imela še svojo tovarišico na kolesu. Ob nenadnem srečanju se je kolesarka bržkone ustrašila motorja in zavozila fako nerodno, da je motor treščil v bicikelj. Kolesarka je na mestu obležala mrtva, Jesenovca in Erženovo pa so v obupnem stanju prepeljali v ljubljansko bolnico.

× **Ali gospodinja lahko zbira bogastvo?** To se lahko z mirno vestjo potrdi, ako se pomisli na vsoto, ki tiči v dobro ohranjenem zakladu perila. Ako bi se moralo gospodinjstvo vedno znova oskrbovati z novim perilom, bi bila domača blagajna kaj hitro izčrpana. Gospodinja stori radi tega vse, kar je mogoče, da ohrani svoje perilo čim dalj časa snežnobelo in lepo. Ona dela tako, kakor se je naučila od svoje matere in stare matere; za pranje in nego svojega perila uporablja samo dobro Schichtovo milo znamke »Jelenc«.

× **V Ptuj je bilo na zadnji svinjski trg pripeljanih 328 svinj,** od katerih je bilo prodanih 74 komadov. Prolenke, stare od 6 do 12 tednov, so prodajali po 70 do 150 din, debele svinje po 6 do 6'50, plemenske svinje pa po 5'75 do 6 din kg žive teže.

× **Spominsko ploščo pok. dr. V. Rožiču** bodo odkrili v nedeljo 23. t. m. ob 11. uri na njegovi rojstni hiši pri Sv. Trojici nad Moravčami.

× **Ker je vrgla teden dni starega otroka v Dravo,** je bila služkinja Katarina Lebanova obsojena v Mariboru na leto dni zapora.

× **Smrtna nesreča** se je nedavno pripetila v Lokovici. Tam je 75letni kočar Peter Klančnik pregledoval svojo lovsko puško, o kateri ni vedel, da je nabita. Pri tem se je orožje sprožilo in izstrelki so starčku tako razmesarili glavo, da je obležal takoj mrtev.

× **Ženo je zaklal v Osijeku delavec** Hija Vehadović. Po zločinu se je tri dni skrival, potem pa se je sam javil orožnikom in priznal, da je dejanje storil zato, ker ga je žena varala z drugimi.

× **Povišanje poštne pristojbine.** S 1. junijem se podraži pristojbina za dopisnice (razglednice, dopisne karte) od sedanjih 75 par na 1 dinar.

× **Novo vzorno šole** dobimo v kratkem v Ljubljani. Te nove vzorne šole naj bi bile podlaga za reformo celotnega osnovnega šolstva v državi. Najprej bodo ustanovljene na sedežih banovin, potem pa tudi po ostalih večjih in za tem še v manjših krajih.

× **Strašen zločin** je nedavno razburil ljudi v Muretincih na Dravskem polju, kjer je mladi posestnik France Znidarič s sekiro pobil svoje starše. France je imel nezakonsko hčerko, radi katere ni pustil, da bi bilo premoženje prepisano nanj. Pozneje pa ga je to jezilo in so bili radi tega vedno prepripi v hiši. Sin je bil silno razburljiv in nasilen. Prav v času, ko naj bi končno prišlo do sporazuma, pa je prišlo do usodnega spora. Oče in mati sta zbežala, sin pa s sekiro za njima in je oba neusmiljeno pobil. Po strašnem dejanju se je zločinec sam javil orožnikom.

× **Požar** je na binškošni ponedeljek nastal v občinski hiši v Dolgi vasi, vendar so gasilci ogenj še pravočasno omejili.

× **Utonila je** v Šmartnem pri Litiji v plitvem potoku Kostrevnici Ivanka Leskovska, ki je bila že več let živčno bolna. Bržkone si je hotela v vodi ohladiti čelo, pa ji je spodrsnilo in je omahnila v vodo.

× **Zaradi bede** je šla v smrt 72letna Karolina Rencikova, vdova po natakarku v Mariboru. Našli so jo obešeno v njeni sobi.

× **Nesrečna ljubezen** je na binškošni ponedeljek zjutraj pahnila v smrt dvoje mladih ljudi v Ljubljani. Angela Jerčeva, doma iz Kresnic in uslužbena na Vikračah pod Šmarno goro, je na Gradu ustrelila 25letnega soferja M. K., nato pa še sebe. Pri mladih žrtvah so našli na starše naslovljena pisma, v katerih pojasnjujeta, da odhajata v smrt zavoljo nesrečne ljubezni. Tragedija mladih ljudi je vzbudila splošno sočutje in pomilovanje.

× **Šef jugoslovanske vlade** dr. M. Stojadinović je bil v nedeljo ponovno izvoljen za predsednika beogradske borze.

× **Ogledalo gospodinje ...** V vsakem gospodinjstvu so stvari, ki pričajo o osebnosti gospodinje. Snežnobelo, brezhibno ohranjeno perilo govori zanjo bolj kot marsikatera druga dragocenost, ki ne potrebuje nege, da ostane dolgo kot nova. Gospodinje, ki to vedo, uporabljajo že desetletja dobro in preizkušeno Schichtovo milo »Jelenc«.

× **Pametna gospodinja ne zbira dolgo ...** Ona ve iz svoje skušnje, kaj hoče in je nepodkupljiva, če se gre za to, da brani svoje mnenje. Ze štirje rodovi gospodinj so ostali zvesti Schichtovemu milu »Jelenc«, ker to dobro milo temeljito pere perilo in ga pri tem varuje. Negovano perilo, ki se zdi vedno kot novo, če je oprano in zloženo v omaro, je ponos vsake pametne gospodinje, ki pere svoje perilo samo s preizkušenim Schichtovim milom »Jelenc«.

× **Pežar** je pred kratkim izbruhnil v prizovalnici čevljarskega podjetnika, trgovca in posestnika Antona Ješeta v Trziču. Gasilci so ogenj omejili na goreče poslopje in končno pogasili.

× **Družba »Titan«** v Kamniku je prešla z večino delnic v posest Osiješke livarne železa in tvornice strojev d. d.

× **Kraljičin dar.** Delavka Marija Hohmannova v Marenbergu, ki ima 7 nepreskrbljenih otrok, je te dni na svojo prošnjo za pomoč prejela iz Beograda od Nj. Vel. kraljice Marije velik paket živil.

× **Zadrug** imamo v Sloveniji 1620; med njimi je skoraj tretjina kreditnih.

× **Na zadnji mariborski živinski semenj** je bilo prignanih 8 konj, 16 bikov, 61 volov, 413 krav in 15 telet, skupaj 513 komadov. — Cene so bile naslednje: debeli voli 4—5'50 din, poldebeli voli 3'25—5 din, plemenski voli 3'40—4'50 din, biki za klanje 3'50—5 din, glavne krave, debele 3'50 do 4'50 din, plemenske krave 3—4 din, krave klobasarice 2—2'75 din, molzne krave 3—3'75 din, breje krave 3—3'40 din, mlada živina 4—5'50 din, teleta 5—6'50 din (vse za 1 kg žive teže). Prodanih je bilo 334 komadov. — **Mesne cene:** volovsko meso I. vrste 10—12 din, II. vrste 8 do 10 din, meso bikov, krav in telic 5—10 din, teleče meso I. vrste 10—12 din, II. vrste 8—10 din, svinjsko meso, sveže 10—14 din.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Gospodarstvo

XI. redni občni zbor
Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru

in

IX. VINARSKI KONGRES

se bosta vršila

dne 12. in 13. junija 1937 prvi v dvorani hotela Beograd in drugi v dvorani okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici.

Razpored.

12. junija — sobota:

Ob 19. uri seja glavnega odbora in delegatov vinarskih podružnic in redni letni občni zbor Vinarskega društva.

Dnevni red seje glavnega odbora:

1. Poročila društvenih funkcionarjev.
2. Obravnava predlogov in pritožb s strani podružnic in članov Vinarskega društva.
3. Predlogi glavnega odbora za občni zbor: članarina, kraj in čas prihodnjega obč. zbora.
4. Predlogi za volitev predsednika, podpredsednika, 12 odbornikov in dveh preglednikov računov.
5. Pretres referatov za vinarski kongres.
6. Slučajnosti.

Dnevni red občnega zbora:

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Imenovanje dveh zapisnikarjev in dveh skrutinatorjev.
3. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in preglednikov računov.
4. Odobritev odborovih predlogov: višina članarine, kraj in čas prihodnjega občnega zbora.
5. Volitev predsednika, podpredsednika, 12 odbornikov in dveh preglednikov računov za dobo enega leta.
6. Obravnava predlogov in morebitnih pritožb s strani podružnic in društvenih članov.
7. Volitev oziroma potrditev uprave Iršičarskega odseka.
8. Slučajnosti.

13. junija — nedelja:

Ob 8. uri IX. vinarski kongres v dvorani okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici.

Dnevni red:

1. Peronospora in oidij. Poročevalec g. Konrad Pečovnik, profesor na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.
 2. Obnova vinogradov v zvezi s trsnim izborom. Poročevalec g. inž. Ivo Zupanič, referent za vinarstvo pri kr. banski upravi v Ljubljani.
 3. Ravnanje z mošči in kako ohraniti vina mlada. Poročevalec g. inž. Sergij Gorjup, kmet. svetnik in šef agrokemičnega odseka na državni kmetijski kemični poskusni kontrolni postaji v Ljubljani.
 4. Racionalizacija v vinarstvu Jugoslavije. Poročevalec g. Klotar Bouvier, veleposestnik itd. v Gornji Radgoni, in inž. Ivo Zupanič, referent za vinarstvo pri kr. banski upravi v Ljubljani.
 5. Resolucija.
- Po kongresu otvoritev vinske razstave in poskušnje, združene z vinskim sejmom, ki jo priredi vinarska podružnica v Slovenski Bistrici v poslopju okrajne hranilnice.
- Popoldne: Oglad slovitih vinogradov v Visolah, Kovači vasi, Ritoznoju in okolici Konjic. Izletov se morejo udeležiti samo tisti člani Vinarskega društva, ki se bodo zanje do 8. junija pri vinarski podružnici v Slovenski Bistrici prijavili.

Pripomba: § 8. pravil Vinarskega društva za dravsko banovino v Mariboru določa med drugim: Redni občni zbor Vinarske podružnice se mora vršiti za končano poslovno dobo v mesecu aprilu. Občni zbor je sklepčen, ako je navzoča vsa četrtina članov, sicer je sklepčen pol

ure kasneje pri vsakem številu navzočih članov. Za veljavnost sklepov je potrebna nadpolovična večina glasov.

Podružnice si izvolijo na svojem rednem občnem zboru delegate kot njih zastopnike za redni občni zbor Vinarskega društva, in sicer za prvih 20 članov po enega, za vsakih nadaljnjih 20 članov spet po enega delegata; morebitni nadaljnji ostanek od najmanj 10 članov se računa za nadaljnjega enega delegata. En delegat sme imeti največ tri glasove; izkaže se s pooblastilom. Za vsaj enega delegata z enim glasom mora imeti podružnica najmanj 15 članov.

§ 9. pravil določa med drugim: Občni zbor Vinarskega društva je sklepčen, če je zastopana po podružničnih delegatih vsaj desetina v podružnicah organiziranih članov. Pri nesklepčnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje pri vsakem številu udeležencev.

V marcu so narasle vloge pri 12 slovenskih hranilnicah za čistih 7 milijonov dinarjev

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle v marcu 1937 skupne vloge vseh 29 slovenskih hranilnic od 1.009.914.907 dinarjev na 1.031.130.476 din., torej za znesek 21.215.569 din. Ker pa so v tem znesku vsebovane obresti vlagateljem za leto 1936., katere je pripisala ta mesec neka večja hranilnica (v znesku 14,2 milijonov), ostane čisti prirastek 6 milijonov 947.776'39, kar je zelo razveseljivo.

V marcu so narasle skupne vloge pri 12 hranilnicah, padle pa so pri 17. Najugodnejše so se razvijale vloge v tekočem računu, ki so se dvignile pri 16 hranilnicah za 195 milijonov. Ker ima le 20 hranilnic vloge v tekočem računu, izkazujejo torej le 4 hranilnice padec vlog v tekočem računu.

Te številke dokazujejo dovolj zgovorno, da se je začelo zaupanje v hranilnice in v denarne zavode vobče zopet vračati, obenem pa prihaja vedno več denarja zopet na dan in v redni promet, kamor spada. Zato po možnosti ne prodajajte vložnih knjižic, ker se položaj na denarnem trgu boljša!

To in ono

Ženska premagala kugo

Cepnav se človeštvo že od Pasteurjevih časov uspešno bori proti večini nalezljivih bolezní, vendar je kljubovala doslej vsemu orožju moderne znanosti kuga, ona strašna pošast Apokalipse, črna kuga, ki je v srednjem veku po vojnah uničila cele dežele in ki jo poznamo zdaj v Evropi k sreči samo po opisovanju iz strahotne povesti E. A. Poe. Toda v orientalskih deželah še vedno mori ta najstrašnejša izmed vseh bolezní, proti nji človek še ni našel teka. Zato so se po vsem svetu učenjaki in zdravniki združili v borbi proti kugi kakor so se združili v borbi proti raku in deloma tudi proti tuberkulozi.

Neki list pa priobčuje presenetljivo vest, da je bil na eni izmed raziskovalnih stanic v Voršilovsku na Kavkazu te dni srečno dobojevan ta boj in da je odnesla zmago iz njega ženska. Mlada zdravnica Magdalena Pokrovska je po dolgih letih naporenega dela in poskusov končno dobila mutacijo kužnega mikroba. Ko so po njeni metodi pripravljeni serum vbrizgali živalim in jih umetno okužili s kugo, se je izkazalo, da je 90 odstotkov okuženih živali imunih.

Nastalo pa je takoj vprašanje, kako bo cepljenje učinkovalo na človeški organizem. Ali ne bo morda izzvalo grozne bolezni same? In tu se je 8. marca ob proslavi mednarodnega ženskega dne dr. Pokrovska odločila za drzen korak. Sama si je namreč skrivaj brez vednosti svojih sodelavnikov vbrizgnila serum in sicer dozo, obsegajočo 500.000.000 živih kužnih mikrobov. Prvo cepljenje je šlo povsem gladko, toda mladi zdravnici to ni zadostovalo. Bila je namreč mnenja, da en sam poskus na človeku ne zadostuje

za dokaz o učinkovitosti in neškodljivosti nje-nega seruma. In zato je nedavno sklenila postaviti svoje življenje v službi znanosti v drugič na kocko.

To pot si ji je pridružil dr. Jožef Erwich, ravnatelj iste stanice, absolvent berlinske univerze, star 47 let, ki mu je zdravniški konzilij zaradi šibkega zdravja ta poskus prepovedal. Toda ta mož je pogumen kakor njegova sodelavnica in ni hotela odnehati češ, da je treba tudi ugotoviti, kako bo serum učinkoval na starejši in šibkejši organizem. Tudi pri njem je šlo vse gladko in tako je znanost slavila po zaslugi ženske eno svojih največjih zmag.

Končno smo dobili učinkovito sredstvo proti smrtonosni kugi po zaslugi vztrajnega študija dr. Pokrovske, ki je odšla takoj po dovršenih študijah leta 1923. naravnost iz univerze v kirgiške stepe, da bi tam vodila borbo proti kugi. Na preiskovalni stanici je vsa leta marljivo delala, o svojih poskusih in opazovanjih je napisala 30 znanstvenih razprav in nazadnje je svoje delo sijajno kronala z drznim poskusom na lastnem telesu.

Vlada v boju proti zajcem

V Avstraliji se nahaja vse kmetijstvo pred nenavadno, a tem hujšo katastrofo. Tam so se namreč tako razmnožili zajci, da povzročajo iz leta v leto več škode. Zdaj jih je toliko, da bo radi njih uničena vsa letošnja žetev, če se prebivalstvu ne posreči v najkrajšem času ukrotiti in zatreti teh nenasitnih glodalcev.

Kako velikansko nadlego pomenijo zajci za Avstralijo, je razvidno iz okolnosti, da je vlada razpisala veliko mednarodno nagrado, ki jo prejme tisti, kdor bi izumel res zanesljivo in uspešno sredstvo za naglo pokončavanje, oziroma iztrebljenje zajcev.

Iz tujine

■ **Dohodki bivšega angleškega kralja** bodo tudi brez kraljevske krone še vedno prav lepi. Ob poroki bo dobil od rodbine dar 100 tisoč funtov (skoraj 24 milijonov dinarjev), redna letna apanaža pa bo znašala po 28 tisoč funtov na leto.

■ **Ameriška nevtralnost.** Več ameriških poslancev je zahtevalo od vlade, da se uporabi proti Nemčiji in Italiji novi ameriški nevtralnostni zakon. Ti poslanci namreč smatrajo za dokazano, da se Italija in Nemčija nahajata v vojnem stanju z zakonito špansko vlado.

■ **Osem starcev** bo kmalu odpadlo v Angliji na vsakega otroka, tako se je tankaj začelo nižati število rojstev. Za zdaj je v Angliji 12 odstotkov prebivalcev 60letnih in starejših, če pa bo število porodov še dalje nazadovalo, bo okrog l. 1990 že 42 odstotkov vsega prebivalstva starih po 60 in več let, to se pravi, da bo na vsakih 8 šestdesetletnih Angležev prišel le en sam otrok v starosti od 1 do 15 let. — No, več kot verjetno pa je, da si bodo Angleži že prej znali pomladiti kri.

■ **Abesinski begunci.** Iz Abesinije beže domačini v velikih množinah v sosednje angleške kolonije. Te dni je pribežalo iz hararske pokrajine v angleško Somalijo 1300 Abesincev, ki se nikakor nočejo vrniti domov. V Abesiniji namreč divjajo krvavi boji med Italijani in abesinskimi uporniki.

■ **Največ bojnih letal** ima Anglija, namreč 4000. Francija jih ima 3600, Rusija 3400, Italija 3200, Nemčija 3000, Združene države 2200, a Japonska 2000. Vsakdo si na podlagi tega lahko izračuna, koliko žrtvuje svet samo za vojno v zraku!

■ **Pektenski stroj** so našli v vladni loži Malega gledališča v Moskvi. Preiskava je ugotovila, da je bila vladna loža vsa podminirana. Ravnatelj tega gledališča so zaprli.

Važnejša radio predavanja

od 23. do 30. maja 1937.

Torek, dne 25. maja. 18.40: Kultura in svetovni nazor (g. prof. E. Boje) — 19.30: Nac. ura: Primož Trubar in njegovo delo na jugoslovanski ideji (Božidar Kopačević).

Sreda, dne 26. maja. 18.00: Mladinska ura: Varstvo prirode v slovanskih državah (gospod dr. Valter Bohinec) — 18.40: Pravo in gospodarstvo (g. dr. Jože Voršič) — 19.30: Nac. ura: Naša žena z vidika higienske izobrazbe (g. dr. Milutin Zelič).

Sobota, dne 29. maja. 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar).

Sejmi

23. maja: pri Sv. Duhu na O. v., Sv. Barbari v Hal., Sv. Petru pod Sv. g., v Martjancih;

24. maja: v Novi vasi, na Vrhnikih, v Kranju, Središču, pri Sv. Juriju pri Celju, Dobrovniku, Št. Jerneju, Slivnici, Rogatecu, Podvelbu, Višnji gori;

25. maja: v Mali gori pri Kočevju, Mengšu, Polšniku, Dol. Lendavi, Radečah pri Zid. mostu, Št. Gotardu, Lučah, Vačah, Kamniku, Ormožu, Mariboru, Črnomlju, Gor. Radgoni, Kotljah, Podčetrtku, Svetini, Vitanju, pri Sv. Filipu v Veračah;

26. maja: v Lembergu;

27. maja: v Framu, Turnišču;

28. maja: v Mariboru, Ptujju, Puconcih;

29. maja: v Domžalah, Kamniku, Škofji Loki, Trzinu, Celju, Brežicah, Hrastniku-Dolu, Mariboru, Prevaljah, Sevnici, Trbovljah.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'70
1 nemška marka	Din 17'50
1 avstrijski šiling	Din 8'—
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 215'20
1 francoski frank	Din 1'96
1 češkoslovaška krona	Din 1'52
1 italijanska lira	Din 2'30

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavlj.: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojilaIzvršuje
ostale denarne posle**Zaupajte denar domačemu zavodu!**

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

V neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes po kratki bolezni, previden s tolažili sv. vere, izdihnil svojo blago dušo naš ljubljeni soprog, oče in stari oče, gospod

ALOJZIJ KUNOVAR

posestnik in gostilničar

Dogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 20. maja 1937, ob 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Roku v Dravljah.

Dravlje, dne 18. maja 1937.

Žalujoči: Katarina, soproga; Alojzij, Vinko, Ludvik, Kati, Mici, Fani in Slavka, otroci in ostalo sorodstvo.

Hranilne knjižice

nakup in prodaja — najsolidneje potom pisarne

ALOJZIJ PLANINSEK, Ljubljana

Beethovnova ulica 14/l. Telefon 35-10

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zasluzka, „Kmetški list“!

Modra galica**„Solnce“ — CELJE**

je za zatiranje peronospore in škrlupa ter raznih paležev **neobhodno potrebna!** Vinogradnik, sadjar in vrtnar, ki ne škropi pravočasno in pravilno svojih kulturnih rastlin, ne more pričakovati obilnih in zdravih pridelkov. * Uporabljajte v ta namen le domačo modro galico znamke „Solnce“, ki

vsebuje 99 3/4 % bakrenega sulfata